

Sprawa C-47/20**Streszczenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym zgodnie z art. 98 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem****Data wpływu:**

28 stycznia 2020 r.

Oznaczenie sądu odsyłającego:

Bundesverwaltungsgericht (Niemcy)

Data wydania postanowienia o wystąpieniu z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym:

10 października 2019 r.

Strona skarżąca, strona skarżąca w postępowaniu apelacyjnym i strona skarżąca w postępowaniu rewizyjnym:

F.

Strona pozwana, strona pozwana w postępowaniu apelacyjnym i strona pozwana w postępowaniu rewizyjnym:

Stadt Karlsruhe

Przedmiot postępowania przed sądem krajowym

Uznanie hiszpańskiego prawa jazdy w Niemczech – Różnica między wydaniem i przedłużeniem ważności prawa jazdy – Uprawnienie państwa członkowskiego do uzależnienia uznania prawa jazdy na swoim terytorium od dodatkowych warunków w przypadku przedłużenia ważności prawa jazdy

Przedmiot i podstawa prawna odesłania

Wykładnia prawa Unii, art. 267 TFUE

Pytanie prejudycjalne

Czy art. 2 ust. 1 i art. 11 ust. 4 akapit drugi dyrektywy 2006/126/WE zakazują, aby państwo członkowskie, na którego terytorium posiadacz unijnego prawa jazdy

kategorii A i B, wydanego przez inne państwo członkowskie, został pozbawiony uprawnienia do kierowania pojazdami silnikowymi z tym prawem jazdy w pierwszym wymienionym państwie członkowskim z powodu kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości, odmówiło uznania prawa jazdy dla tych kategorii wydanego zainteresowanemu w drugim wymienionym państwie członkowskim, po pozbawieniu uprawnienia do kierowania, w trybie przedłużenia ważności na podstawie art. 7 ust. 3 akapit drugi dyrektywy 2006/126/WE?

Przywołane przepisy prawa Unii

Dyrektywa 2006/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie praw jazdy (przekształcenie), art. 2 ust. 1, art. 7 ust. 3 akapit drugi, art. 11 ust. 4 akapit drugi

Przywołane przepisy prawa krajowego

Fahrerlaubnis-Verordnung (rozporządzenie w sprawie praw jazdy, zwane dalej „FeV”), § 29

Straßenverkehrsgesetz (ustawa o ruchu drogowym, zwana dalej „StVG”), § 3 ust. 6

Krótkie przedstawienie stanu faktycznego i przebiegu postępowania

- 1 Skarżący, obywatel niemiecki, od 1992 r. ma miejsce zamieszkania w Hiszpanii i inne miejsce zamieszkania w Karlsruhe (Niemcy), które nie jest jednak jego zwykłym miejscem zamieszkania w rozumieniu art. 12 ust. 1 dyrektywy 2006/126. W Niemczech został skazany w latach 1987, 1990, 1995 i 2000 za kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości.
- 2 W dniu 21 października 1992 r. skarżącemu wydano prawo jazdy w Hiszpanii, obejmujące między innymi kategorie A i B. Od tego czasu okres ważności tego prawa jazdy był wielokrotnie przedłużany.
- 3 W dniu 12 grudnia 2008 r. skarżący kierował pojazdem w Niemczech przy stężeniu alkoholu we krwi wynoszącym 2,12 promila. Z tego powodu został on skazany za kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości i został pozbawiony uprawnienia do kierowania pojazdami samochodowymi w Niemczech na podstawie hiszpańskiego prawa jazdy z powodu braku zdolności do kierowania pojazdami. Dla ubiegania się o nowe prawo jazdy przewidziano 14-miesięczny okres obowiązywania zakazu, który upłynął w dniu 19 marca 2010 r. Jego prawo jazdy wydane w Hiszpanii zostało cofnięte i przekazane właściwym władzom hiszpańskim. Niewiele później władze te zwróciły mu jednak ten dokument.
- 4 W dniu 23 listopada 2009 r., czyli jeszcze w okresie obowiązywania zakazu wydanego w Niemczech, skarżący uzyskał w Hiszpanii nowe prawo jazdy

kategorii A1, A2, A i B, które, tak jak jego wcześniejsze prawo jazdy, było ważne do dnia 22 października 2012 r. W dniu 15 października 2012 r. uzyskał on w Hiszpanii prawo jazdy kategorii A1, A2, A i B, ważne do dnia 22 października 2014 r., w dniu 18 października 2014 r. prawo jazdy kategorii AM, A1, A2 i B, ważne do dnia 22 października 2016 r. oraz w dniu 6 września 2016 r. swoje obecne prawo jazdy kategorii AM, A1, A2, A i B, ważne do dnia 22 października 2021 r. W prawach jazdy jest wpisana w przypadku tych kategorii pojazdów jako początek ważności data 21 października 1992 r.

- 5 W dniu 20 stycznia 2014 r. skarżący wniósł o uznanie w Niemczech swojego hiszpańskiego prawa jazdy z dnia 21 października 1992 r., ważnego do dnia 22 października 2014 r. Wniosek ten został oddalony przez stronę pozwaną z uwagi na fakt, że wobec skarżącego zastosowano środek polegający na cofnięciu jego hiszpańskiego prawa jazdy w Niemczech. Po upływie okresu obowiązywania zakazu [ubiegania się o nowe prawo jazdy] nie uzyskał on w Hiszpanii nowego prawa jazdy podlegającego uznaniu, lecz zostały mu wydane w Hiszpanii jedynie dokumenty zastępcze. Ponieważ skarżący nie przedstawił opinii medyczno-psychologicznej, której od niego zażądano, można uznać, że nie jest zdolny do kierowania pojazdami silnikowymi. Jego sprzeciw od tej decyzji został oddalony z tych samych względów.
- 6 Ponieważ jego skarga wniesiona do Verwaltungsgericht (sądu administracyjnego), jak również jego apelacja od tego wyroku, były bezskuteczne, wniósł on skargę rewizyjną do sądu odsyłającego.

Główne argumenty stron postępowania przed sądem krajowym

- 7 Skarżący twierdzi, że w sposób arbitralny i bez podstawy przyjęto założenie, że trzy hiszpańskie akty administracyjne z dnia 15 października 2012 r., 18 września 2014 r. i 6 września 2016 r. nie stanowią wydania prawa jazdy w rozumieniu art. 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126, lecz przedłużenie ważności pierwotnego prawa jazdy z dnia 21 października 1992 r. Uznanie, że w przypadku przedłużenia ważności prawa jazdy istniejące nieprawidłowości przechodzą na aktualne prawo jazdy jest również pozbawione podstawy prawnej. Nie istnieje również stosowne orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Uprawnienie do podjęcia decyzji o tym, czy posiada on znów zdolność do kierowania pojazdami, należy wyłącznie do władz hiszpańskich. Ich decyzja nie powinna być weryfikowana przez władze niemieckie.
- 8 Pozwana uważa, że decyzja wydana przez nią i utrzymana w mocy w niższych instancjach jest właściwa.

Krótkie przedstawienie uzasadnienia odesłania prejudycjalnego

- 9 Sąd odsyłający wyjaśnia na wstępie, jak niniejszy przypadek należy oceniać w prawie niemieckim. Zgodnie z § 29 ust. 1 FeV posiadacze zagranicznych praw

jazdy mogą kierować pojazdami w Niemczech w zakresie swoich uprawnień, jeżeli nie mają oni tutaj zwykłego miejsca zamieszkania. Przepis ten znajduje zastosowanie ze względu na to, że skarżący ma swoje zwykłe miejsce zamieszkania w rozumieniu art. 12 ust. 1 dyrektywy 2006/126 w Hiszpanii, a nie w Niemczech.

- 10 Jednakże istnieje od tego wyjątek przewidziany w § 29 ust. 3 zdanie pierwsze pkt 3 FeV, w myśl którego uprawnienie, o którym mowa w ust. 1, nie ma zastosowania do posiadaczy zagranicznego prawa jazdy, którym ostatecznie cofnięto prawo jazdy na terytorium kraju. W Niemczech skarżącemu cofnięto hiszpańskie prawo jazdy z powodu kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości z tym skutkiem, że pozbawiono go prawa do posługiwania się w Niemczech hiszpańskim prawem jazdy.
- 11 Wpis cofnięcia prawa jazdy do rejestru zdolności do kierowania pojazdami nie został tam jeszcze wykreślony, co nakazywałoby odstąpienie od przewidzianego w § 29 ust. 3 zdanie pierwsze pkt 3 FeV wyłączenia posługiwania się zagranicznym prawem jazdy na terytorium kraju. Paragraf 29 ust. 3 zdanie trzecie FeV stanowi bowiem, że zdanie pierwsze pkt 3 i 4 FeV mają zastosowanie do prawa jazdy UE lub EOG jedynie wtedy, gdy przewidziane w nim środki są wpisane do rejestru zdolności do kierowania pojazdami i nie są wykreślone.
- 12 W odniesieniu do przywrócenia uprawnienia do korzystania w Niemczech z prawa jazdy właściwe są przepisy § 29 ust. 4 FeV („Prawo do korzystania w Niemczech z zagranicznego prawa jazdy po wydaniu jednej z decyzji, o których mowa w ust. 3 pkt 3 i 4, jest przyznawane na wniosek, gdy podstawy cofnięcia prawa jazdy przestają istnieć”) w związku z § 3 ust. 6 StVG („Do przyznania po wcześniejszym cofnięciu prawa jazdy [...] prawa do ponownego korzystania w kraju z zagranicznego prawa jazdy osobom mającym zwykłe miejsce zamieszkania za granicą stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące wydania na nowo prawa jazdy po wcześniejszym cofnięciu prawa jazdy”). Zgodnie z tymi przepisami ze względu na kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości przy stężeniu alkoholu we krwi wynoszącym 2,12 promila skarżący musiałby przedstawić pozytywną opinię medyczno-psychologiczną, czego nie uczynił.
- 13 Sąd odsyłający zastanawia się, czy niniejszy przypadek należy oceniać w ten sam sposób również na podstawie prawa Unii. Z uwagi na pierwszeństwo zastosowania prawa Unii skarżący, zgodnie z zasadą wzajemnego uznawania praw jazdy wydanych przez państwa członkowskie, byłby uprawniony na podstawie art. 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126 do kierowania pojazdami silnikowymi należącymi do kategorii A i B w Niemczech w oparciu o swoje hiszpańskie prawo jazdy, ostatnio przedłużone w dniu 6 września 2016 r. i ważne do 22 października 2021 r., również bez spełnienia tych warunków obowiązujących zgodnie z prawem niemieckim, gdyby taki obowiązek uznania istniał również w przypadku przedłużenia ważności prawa jazdy wymienionych kategorii na podstawie art. 7 ust. 3 akapit drugi dyrektywy 2006/126.

- 14 Zasadniczą kwestią jest w istocie to, w jakim zakresie unijna zasada uznawania przewidziana w art. 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126 ma zastosowanie również w przypadku przedłużenia ważności prawa jazdy na podstawie art. 7 ust. 3 akapit drugi dyrektywy 2006/126, które zostało dokonane przez państwo członkowskie zwykłego miejsca zamieszkania po tym, jak przyjmujące państwo członkowskie pozbawiło zainteresowanego prawa do posługiwania się prawem jazdy na swoim terytorium z powodu kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości i wynikającego z tego braku zdolności do kierowania pojazdami.
- 15 Zdaniem sądu odsyłającego bez znaczenia jest fakt, że jeszcze w okresie obowiązywania zakazu obowiązującego w Niemczech skarżący otrzymał w Hiszpanii z powrotem swoje hiszpańskie prawo jazdy wydane w dniu 22 października 2007 r., które było przedmiotem prawomocnej odmowy posługiwania się nim w Niemczech, oraz że ponadto w Hiszpanii zostało wydane, również w okresie obowiązywania wymienionego zakazu, nowe prawo jazdy wraz z niezmienionym okresem ważności do dnia 22 października 2012 r. Prawdą jest, że orzecznictwo Trybunału uznaje, iż nie jest zakazane, aby państwo członkowskie odmówiło osobie, wobec której na jego terytorium zastosowano środek polegający na cofnięciu prawa jazdy połączony z okresowym zakazem ubiegania się o nowe prawo jazdy, uznania nowego prawa jazdy wydanego przez inne państwo członkowskie podczas tego okresu zakazu (zob. w szczególności wyrok z dnia 19 lutego 2009 r., Schwarz, C-321/07, EU:C:2009:104, pkt 83). Jednakże ewentualny obowiązek uznania w Niemczech, będący przedmiotem niniejszej skargi, nie jest związany z prawem jazdy zwróconym podczas okresu zakazu, jak również z wydanym w dniu 23 listopada 2009 r. starym prawem jazdy skarżącego, których ważność upłynęła, lecz z jego obecnie ważnym hiszpańskim prawem jazdy wydanym w Hiszpanii w dniu 6 września 2016 r. To prawo jazdy ma swoje źródło w wydaniu odpowiadającego mu prawa jazdy w dniu 21 października 1992 r., w przypadku którego nie można stwierdzić naruszenia przewidzianego w prawie Unii wymogu miejsca zamieszkania i które również nie zostało dokonane w trakcie jednego z okresów obowiązywania zakazu.
- 16 Na podstawie zamieszczonych w ważnych obecnie i wcześniejszych prawach jazdy skarżącego danych dotyczących ważności sąd odsyłający nie ma wątpliwości, że jego prawo jazdy wydane w Hiszpanii w dniu 6 września 2016 r. i ważne do dnia 22 października 2021 r. zostało wydane na podstawie art. 7 ust. 3 dyrektywy 2006/126, a więc że chodzi o przedłużenie ważności prawa jazdy po upływie terminu ważności w rozumieniu tego przepisu. Z przepisu tego wynika, że przy przedłużaniu ważności praw jazdy wymienionych tam kategorii państwa członkowskie są na mocy prawa Unii uprawnione, a nie zobowiązane, do wprowadzenia badań w zakresie zdolności do kierowania pojazdami. Wniosku tego nie podważa również pkt 14.1 załącznika III do wspomnianej dyrektywy.
- 17 Jeżeli w przypadkach przedłużania ważności prawa jazdy prawo Unii przewiduje dla państw członkowskich na mocy art. 7 ust. 3 akapit drugi dyrektywy 2006/126 jedynie możliwość, a nie obowiązek przeprowadzenia badań, przedłużenie ważności prawa jazdy tych kategorii na podstawie art. 7 ust. 3 akapit drugi

dyrektywy 2006/126 różni się w istotny sposób do wydania prawa jazdy na warunkach przewidzianych w art. 7 ust. 1 lit. a) tej dyrektywy. Zgodnie z tym przepisem prawo jazdy może być wydane tylko tym kandydatom, którzy zdali egzamin umiejętności i zachowania oraz egzamin teoretyczny i zadowolająco przeszli badania lekarskie, zgodnie z przepisami załączników II i III.

- 18 Zdaniem sądu odsyłającego wiele przemawia za tym, że w przypadku przedłużenia ważności prawa jazdy kategorii wymienionych w art. 7 ust. 3 akapit drugi dyrektywy 2006/126 dokonywanego po tym, jak w przyjmującym państwie członkowskim posiadaczowi odmówiono prawa do posługiwania się swoim prawem jazdy na jego terytorium z powodu stwierdzonego braku zdolności do kierowania pojazdami, nie istnieje obowiązek uznania bez jakichkolwiek formalności, taki jak należy przyjąć zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w przypadku wydania prawa jazdy z weryfikacją zharmonizowanych wymogów minimalnych określonych w art. 7 ust. 1 dyrektywy 2006/126.
- 19 Sąd odsyłający odwołuje się w tym względzie do orzecznictwa Trybunału, zgodnie z którym prawo jazdy wydane po upływie prawomocnie wyznaczonego okresu obowiązywania zakazu z poszanowaniem wymogu miejsca zamieszkania, powinno zostać uznane bez jakichkolwiek formalności. Nawet jeśli państwo członkowskie uzależnia przywrócenie prawa jazdy w oparciu o swoje przepisy krajowe od bardziej rygorystycznych warunków, musi więc ono uznać prawo jazdy wydane przez inne państwo członkowskie po upływie okresu obowiązywania zakazu i z poszanowaniem wymogu miejsca zamieszkania (zob. w szczególności wyrok z dnia 26 czerwca 2008 r., Wiedemann i Funk, C-329/06 i C-343/06, EU:C:2008:366, pkt 54). W takich przypadkach brak zdolności do kierowania pojazdami jest konwalidowany badaniem zdolności do kierowania pojazdami przeprowadzonym przez inne państwo członkowskie przy późniejszym wydawaniu prawa jazdy (wyroki: z dnia 19 lutego 2009 r., Schwarz, C-321/07, EU:C:2009:104, pkt 92 i nast.; a także z dnia 26 kwietnia 2012 r., Hofmann, C-419/10, EU:C:2012:240, pkt 51). Jednocześnie państwo członkowskie, które odmówiło posiadaczowi na podstawie art. 11 ust. 4 akapit drugi dyrektywy 2002/126 prawa do posługiwania się jego prawem jazdy na swoim terytorium, traci kompetencję do badania, czy odzyskał on swoją zdolność do kierowania pojazdami, a zatem czy znów jest uprawniony do kierowania tam pojazdami silnikowymi (zob. wyrok z dnia 23 kwietnia 2015 r., Aykul, C-260/13, EU:C:2015:257, pkt 74 i nast.).
- 20 Zdaniem sądu odsyłającego z orzecznictwa Trybunału wynika, że istnienie obowiązku uznawania przewidzianego w art. 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126 zależy od tego, czy prawo Unii wymaga dla wydania prawa jazdy w konkretnym przypadku weryfikacji zharmonizowanych wymogów minimalnych, o których mowa w art. 7 ust. 1 dyrektywy 2006/126. Ponieważ jednak zdaniem sądu odsyłającego chodzi w niniejszej sprawie o przedłużenie ważności hiszpańskiego prawa jazdy skarżącego, a nie o wydanie prawa jazdy, w odniesieniu do którego wydające państwo członkowskie jest zobowiązane do przeprowadzenia pełnego

badania zdolności do kierowania pojazdami zgodnie z art. 7 ust. 1 dyrektywy 2006/126, zachowana zostaje kompetencja państwa członkowskiego, które odmówiło posiadaczowi na podstawie art. 11 ust. 4 akapit drugi dyrektywy 2002/126/WE prawa do posługiwania się jego prawem jazdy na swoim terytorium, do badania, czy zainteresowany odzyskał swoją zdolność do kierowania pojazdami (zob. wyrok z dnia 23 kwietnia 2015 r., Aykul, C-260/13, EU:C:2015:257, pkt 74 i nast.).

- 21 Wniosku tego nie podważa również fakt, że hiszpańskie prawo dotyczące prawa jazdy przewiduje badanie lekarskie w przypadku przedłużenia ważności prawa jazdy kategorii A i B, a zatem w zakresie zastosowania art. 7 ust. 3 akapit drugi dyrektywy 2006/126. To, że takie uregulowania dotyczące wymogów zdrowotnych w zakresie przedłużenia ważności prawa jazdy przyjęte przez konkretne państwo członkowskie nie prowadzą do powstania obowiązku uznawania przewidzianego w art. 2 ust. 1 dyrektywy 2006/126, wynika zdaniem sądu odsyłającego z samego faktu, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału wymagane tam wzajemne uznawanie praw jazdy bez jakichkolwiek formalności jest związane z tym, że prawo Unii ustanawia zharmonizowane i tym samym wiążące wszystkie państwa członkowskie minimalne wymogi w zakresie zdolności do kierowania pojazdami, w szczególności na płaszczyźnie zdrowotnej, które osoba ubiegająca się o prawo jazdy powinna spełniać i poszanowanie których powinno być weryfikowane przez państwo członkowskie zwykłego miejsca zamieszkania przy wydawaniu prawa jazdy. Tak jednak nie jest zgodnie z art. 7 ust. 3 akapit drugi dyrektywy 2006/126 przy przedłużaniu ważności prawa jazdy wymienionych tam kategorii.
- 22 W celu wyjaśnienia kwestii, czy stanowisko prezentowane przez sąd odsyłający jest prawidłowe, zostaje przedłożone Trybunałowi Sprawiedliwości pytanie prejudycjalne sformułowane powyżej.